

**Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Častá
na rok 2024 a obdobie 2025 – 2026**

<p>Predkladateľ :</p> <p>Ing. Vladimír Medlen hlavný kontrolór</p>	<p>Materiál obsahuje :</p> <p>1./ Návrh uznesenia OZ Častá 2./ Stanovisko hlavného kontrolóra obce</p>
<p>Spracovateľ:</p> <p>Ing. Vladimír Medlen hlavný kontrolór</p>	<p>Návrh uznesenia: Obecné zastupiteľstvo v Častej</p> <p>1. k o n š t a t u j e, že hlavný kontrolór predložil Obecnému zastupiteľstvu v Častej v súlade s § 18. f ods. 1. písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení stanovisko k návrhu rozpočtu Obce Častá na rok 2024 a na obdobie 2025 a 2026 pred jeho prerokovaním a schválením v obecnom zastupiteľstve.</p> <p>2. b e r i e n a v e d o m i e stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu programového rozpočtu na rok 2024, ktorý odporúča Obecnému zastupiteľstvu v Častej návrh programového rozpočtu na rok 2024 s c h v á l iť.</p>

november 2023

Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu na rok 2024 a obdobie 2025 - 2026.

Stanovisko k návrhu rozpočtu Obce Častá predkladá hlavný kontrolór Obecnému zastupiteľstvu v súlade s § 18. f ods. 1. písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení pred jeho prerokovaním a schválením v obecnom zastupiteľstve. Stanovisko je spracované v nadväznosti na ďalšie súvisiace právne predpisy v platnom znení a to najmä:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov
- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov
- zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- Výnos MF SR číslo: MF/010302/2018-411 príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy

A. Základná charakteristika návrhu rozpočtu

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2024 - 2026 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.casta.sk). Posudzoval som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému. zastupiteľstvu

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku,

ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky

Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Navrhované výdavky rozpočtu mesta sú alokované do 12 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, prvky a projekty.

Rozpočet na rozpočtový rok 2024 je po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné

B. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce na rok 2024 je spracovaný v súlade s ustanoveniami § 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a v zmysle opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004 – 42 z 8. decembra 2004 a jeho doplnkov, ktorým sa ustanovuje druhová organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s „Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026“ vydanou Ministerstvom financií SR pod číslom MF/008193/2023-411 na úrovni miestnej a regionálnej samosprávy. Je vypracovaný na trojročné obdobie.

Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov podľa novely v ustanovení §10 ods. 8 zákona č.583/2004 Z. z. ukladá povinnosť pri zostavovaní rozpočtu postupovať podľa osobitného predpisu a zostaviť rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je

- schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok,

- údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka,
- údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky
(*novela zákona*)

Návrh štátneho rozpočtu na rok 2024 k termínu spracovanie rozpočtu obce nie je spracovaný, nie sú dostupné ani východiskové podklady k jeho spracovaniu. V snahe predísť stavu hospodárenia obce v roku 2024 v rozpočtovom provizóriu, je spracovaný návrh rozpočtu zostavený z potrebných finančných zdrojov na zabezpečenie kompetencií obce v roku 2024.

V predpokladaných príjmoch návrh rozpočtu na rok 2024 vychádza z princípov tvorby rozpočtov v predchádzajúcich obdobiach a z posúdenia reálneho vývoja rozpočtového hospodárenia verejnej správy v roku 2023.

C. Bežné príjmy a bežné výdavky návrhu rozpočtu

Návrh zostaveného programového rozpočtu na rok 2024 spĺňa hlavnú podmienku zostavenia rozpočtu stanovenú v § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to povinné zostavenie bežného rozpočtu ako vyrovnaného, alebo prebytkového.

• Bežné príjmy pre rok 2024 - návrh	2 510 200,00 €
• Bežné výdavky pre rok 2024 - návrh	2 390 146,00 €
• Rozpočet - príjmy celkom	2 510 200,00 €
• Rozpočet - výdavky celkom	2 510 200,00 €

Príjmová časť – v návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2023, oproti očakávanej skutočnosti plnenia bežných príjmov k 31.12.2023. vo výške 1 988 330,00 €

V návrhu rozpočtu sa očakáva zvýšenie bežných príjmov, pričom u daňových príjmov a pri grantoch a transferoch sa očakáva zvýšenie oproti v roku 2023, u nedaňových príjmov zostavovateľ rozpočtu nepočíta s ich rastom oproti roku 2023.

	skutočnosť 2021	skutočnosť 2022	plán 2023.	plán 2024	plán 2025	plán 2026
Daňové príjmy	1 131 628,06	1 215 251,60	1 184 400,00	1 401 900,00	1 474 900,00	1 516 900,00
Nedaňové príjmy	43 638,79	58 980,71	32 400,00	31 200,00	31 200,00	31 200,00
Granty a transfery	871 429,72	1 021 692,16	673 530,00	969 100,00	969 100,00	969 100,00

Podstatnú časť návrhu bežných príjmov obce aj naďalej tvoria podiely na daniach v správe štátu a to podiel dane s príjmov fyzických osôb. Pre rok 2024 je predpokladaný vo výške 1 160 000,00 €. Podiel výšky sa odvíja od objemu vybranej dane z príjmov fyzických osôb, prerozdeľovanej na obce podľa kritérií v zmysle nariadenia vlády o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Predpokladaná situácia a vývoj v zamestnanosti v roku 2024, avizovaný prepád ekonomiky v dôsledku energetickej krízy, vytvára však možný predpoklad – riziko nenaplnenia plánovanej príjmovej položky.

Ostatné príjmy z miestnych daní sú plánované vo výške 241 900,00 € a plánované nedaňové príjmy 31 200,00 € sú rozpočtované podľa doteraz platných miestnych sadzieb VZN v obci a podľa uzatvorených nájomných zmlúv z prenajatého majetku vo vlastníctve obce. Miera daňovej disciplíny, výška príjmov z prenájmu prenajatých pozemkov, budov a bytov na miestnej úrovni je nadstavená podľa porovnateľných reálne dosiahnuteľných daňových príjmov v roku 2023.

Výška transferov zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy je plánovaná vo výške 969 100,00 €, z toho transfer zo ŠR na Základnú školu s materskou školou je 951 620,00 €. Vlastné príjmy školy a školských zariadení sú plánované vo výške 108 000,00 €.

Rozpočet je otvorený dokument, ktorý v priebehu rozpočtového roku je možné na základe vývoja tvorby verejných zdrojov zákonným spôsobom aktualizovať. V návrhu rozpočtu sú zapracované transfery skutočne potrebné zdroje na prenesený výkon štátnej správy a transfery na vzdelávanie, ktoré je zabezpečené z dvoch zdrojov. Financovanie originálnych kompetencií sa zabezpečuje transferom z rozpočtu obce a financovanie prenesených kompetencií transferom zo štátneho rozpočtu. Transfer prostriedkov na školy bude potrebné upraviť I. polroku 2023 na základe schváleného rozpisu pre jednotlivé obce SR, vykonaného Ministerstvom školstva na rok 2023.

Výdavková časť – bežné výdavky rozpočtu obce na rok 2024 je zostavená z 12 programov, každý z nich sa delí na podprogramy ktoré slúžia k plneniu zámeru jednotlivých programov a z ktorých niektoré sú členené na prvky. Najväčší podiel výdavkovej časti je v programe 7 – vzdelávanie v celkovej časti 1 171 400,00 €, z toho výdavky na školu a školské zariadenia sú celkom 1 166 400,00 €

Rozpočet na roky 2024 a 2025 nie je v zmysle § 9 ods. 3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov záväzný.

Bežné výdavky obce rozpočtované vo výške 1 853 130,00 € sú naplánované na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu miestnej verejnej správy podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a to menovite na všeobecné verejné služby, správa obce, požiarna ochrana, ochrana životného prostredia, vývoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu, bývanie a občianska vybavenosť, údržba verejnej zelene, verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu, údržba miestnych komunikácií, šport, kultúra, rekreácia, výdavky na školstvo pre ZŠ s MŠ v Častej. V ďalšom na sociálne zabezpečenie, propagáciu obce, prevádzku a údržba budov v správe obce, poistenie majetku obce, splácanie úrokov z úverov obce, údržba cintorína a domu smútku.

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe návrhu všeobecne záväzného nariadenia o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území obce Častá (originálne kompetencie) ako aj očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva. Výdavky na školstvo sú z veľkej časti (základné školstvo) závislé od transferov zo štátneho rozpočtu (normatívov) a je tak zrejmé, že výdavky na základné školy sa budú v priebehu roka upravovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Návrh rozpočtu zabezpečuje pokrytie výdavkov na prenesený výkon štátnej správy pričom obec dotuje výkon matričnej správy a registra obyvateľov a stavebného úradu. Transfer na stavebný úrad zo štátneho rozpočtu predstavuje príjem 3 000,00 €, plánované výdavky na stavebný úrad sú 25 000,00 €, v úseku matričnej činnosť a registra obyvateľov príjem 6 700,00 € plánované výdavky sú 32 500,00 €.

Vo výdavkovej časti sú zahrnuté náklady na prevádzku priestorov pre spoločenské organizácie a dotácie z rozpočtu obce vo verejnom záujme, ktoré obec poskytuje zo svojho rozpočtu športovým a kultúrnym klubom a občianskym združeniam v obci. Ide o dotácie ktoré obec poskytuje za podmienok ustanovených VZN obce na podporu športu, kultúry, seniorov a detí v obci. Dotácie sú vykonateľné až po schválení obecným zastupiteľstvom na menovitého poberateľa dotácie.

• Príspevok OZ Talentárium	3 000,00 €
• Príspevok Centrom voľného času	2 000,00 €
• Dotácia kultúrnym organizáciám	5 000,00 €
• Dotácia športové kluby	16 000,00 €

Obec z rozpočtu zabezpečuje prevádzku budov a priestorov pre spoločenské organizácie :

• Prevádzka priestorov JDS Častá	4 000,00 €
• Prevádzka priestorov pre kultúru	1 500,00 €
• Prevádzka športových zariadení	12 000,00 €

Dlhová služba je rozpočtovaná v programe 12 v celkovej sume 112 400,00 € ktoré predstavujú úhrady úrokov z úverov (10 b. j. na ulici Fándlyho 6 200,00 € a splátka úrokov krátkodobého úveru splaškovej kanalizácie 19 200,00,00 € a splátka istiny na dofinancovanie MŠ a ZŠ v sume 87 000,00 €.

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 112 400,00 €, ktoré predstavujú úhrady istín dlhodobých úverov (10 b. j. na ulici Fándlyho 6 200,00 €, splátka istiny krátkodobého úveru splaškovej kanalizácie 19 200,00 €. a splátka istiny na dofinancovanie MŠ a ZŠ v sume 87 000,00 €.

Kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie v rozpočtovom roku 2024 nie sú navrhované.

Výdavky na rok 2024 sú plánované nasledovne:

• Bežné výdavky na rok 2024 - návrh	2 390 146,00 €
• Kapitálové výdavky na rok 2024 - návrh	7 654,00 €
• Finančné operácie	112 400,00 €

Kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový; schodok kapitálového rozpočtu je možné kryť

- prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku
- zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov
- prostriedkami rezervného fondu
- návratnými zdrojmi financovania

Použitie prostriedkov rezervného fondu na kapitálové výdavky musí byť schválené uznesením zastupiteľstva.

Rekapitulácia plánu rozpočtu príjmov a výdavkov v roku 2024 a výhľad na roky 2025 a 2026

Rekapitulácia príjmov	rok 2024	rok 2025	rok 2026
bežné príjmy	2 510 200,00	2 583 200,00	2 625 200,00
kapitálové príjmy	0,00	0,00	0,00
finančné operácie	0,00	0,00	0,00
Príjmy celkom:	2 510 220,00	2 583 200,00	2 625 200,00

Rekapitulácia výdavkov	rok 2024	rok 2025	rok 2026
bežné výdavky	2 390 146,00	2 431 086,00	2 446 616,00
kapitálové výdavky	7 654,00,00	3 114,00	29 584,00
finančné operácie	112 400,00	149 000,00	149 000,00
Výdavky celkom:	2 510 200,00	2 583 200,00	2 625 200,00

Rozdiel:	0,00	0,00	0,00
-----------------	-------------	-------------	-------------

Rizikové faktory, ovplyvňujúce príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu, očakávané v roku 2024 tvoria:

- možné rozpočtové provizórium v roku 2024 z dôvodov neschválenia štátneho rozpočtu na rok 2024
- znížený príjem daní z príjmov fyzických osôb v celoštátnom meradle spôsobený dopadom celosvetovej hospodárskej krízy a následkov energetickej krízy, spôsobený zvýšením miery nezamestnanosti, znížením produkcie výroby a odbytu produkcie veľkých zamestnávateľských spoločností,
- znížením podielových daní z dôvodov ich použitia v takzvaných sociálnych balíčkoch návrhu opatrení ministerstva financií,
- zvýšenie nákladov na prevádzku budov a zariadení z dôvodov nárastu cien energií v roku 2024,
- možnosť nestabilného financovania školstva v originálnych kompetenciách,
- zvýšením nákladov financovania poskytovaných sociálnych služieb a zdravotníctva vyplývajúceho zo súčasného stavu a situácie,
- dopad súčasnej celosvetovej politickej, hospodárskej a ekonomickej krízy na vývoj tvorby verejných prostriedkov,
- nestabilný kurz meny euro,
- dôsledky negatívneho dopadu klimatických zmien, možný výskyt lokálnych živelných kalamít a pohrôm, povodeň, prírodné katastrofy a pod.
- vznik novej energetickej krízy v dodávke energetických médií (plyn, elektrická energia) a jej dopad na verejné financie, najmä na prevádzku škôl a ostatných zariadení financovaných z rozpočtu obce,
- dopad nových právnych noriem a predpisov, (zákon o mimoriadnych opatreniach na riešenie problémov, súvisiacich s migráciou obyvateľstva,

zákon o minimálnej mzde, novela daňového a odvodového systému, zákony o sociálnej pomoci, novela zákonníka práce, a popr. ďalšie)

Obec môže podľa zákon č. 583/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, rozpočtové prostriedky použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte schválené. Podľa § 14 ods. 2 zákona môže prostredníctvom svojho orgánu /starostu/ vykonávať zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami, ktorými sú

- presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky,
- povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov.

Návrh rozpočtu obce na rok 2024 bol zverejnený zákonným spôsobom podľa § 16 ods. 9 zákona č.583/2004 Z. z v zákonom stanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli obce Častá a na webovej stránke Obecného úradu.

Financovanie rozvojových investičných programov je zabezpečené z cudzích zdrojov (granty a transfery z jednotlivých operačných programov) a z návratných zdrojov financovania (úver zo ŠFRB). Spolufinancovanie musí byť zabezpečené obcou, z jeho vlastných zdrojov. V prípade obce Častá zdrojmi spolufinancovania sú len vlastné kapitálové príjmy, ktoré sú rozpočtované, ale je potrebné upozorniť, že ide len o rozpočtované zdroje, nejde o hotovostné finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii na úhradu. Navyše z rozpočtovaného objemu kapitálových príjmov je potrebné uhradiť aj splátky návratných zdrojov financovania.

V návrhu rozpočtu sa nerozpočtujú ani prostriedky rezervného fondu a na základe očakávanej skutočnosti bilancie príjmov a výdavkov rozpočtu roku 2024 sa nepočíta s prebytkom rozpočtu, ale so schodkom, čo znamená, že v roku 2022 nie je predpoklad vytvorenia zdrojov na tvorbu rezervného fondu a na realizáciu rozvojových investičných programov. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, pre zachovanie vyváženosti rozpočtu obce, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany obce a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov. Rozpočtová disciplína je naozaj nevyhnutná, pretože z prebytku bežného rozpočtu sa musia uhradiť aj splátky návratných zdrojov financovania.

Záverečné stanovisko:

1./ Návrh rozpočtu bežných a kapitálových príjmov a výdavkov na rok 2024 zodpovedá príslušným predpisom, je zostavený podľa predpísanej rozpočtovej klasifikácie a spĺňa predpísanú štruktúru.

2./ Návrh rozpočtu bežných príjmov a výdavkov je spracovaný pre obdobie

2024 a 2024.

3./ *Návrh rozpočtu bol zverejnený na pripomienkovanie zákonom stanoveným spôsobom.*

Odporúčam Obecnému zastupiteľstvu v Častej návrh programového rozpočtu na rok 2024

s c h v á l i ť.

Návrh uznesenia:

Obecné zastupiteľstvo v Častej

1. k o n š t a t u j e

že hlavný kontrolór predložil Obecnému zastupiteľstvu v Častej stanovisko k návrhu rozpočtu Obce Častá na rok 2023 a na obdobie 2024 a 2025 pred jeho prerokovaním a schválením v obecnom zastupiteľstve v súlade s § 18. f ods. 1. písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení.

2. b e r i e n a v e d o m i e

stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu programového rozpočtu na rok 2024 a na obdobie 2024 a 2025 ktorým odporúča Obecnému zastupiteľstvu v Častej návrh programového rozpočtu na rok 2024 s c h v á l i ť.